

Ὁ Ἰούλιος ὠχρίασε καὶ ἡ Ἀγάθη ἐρυθρίασε μέχρι τῶν βλεφάρων.

— Φίλοι μου, ἀνέκραξεν ὁ Ὄσκαρ, τὰ πάντα γινώσκω.

Οἱ δύο ἔνοχοι ἐφρικίασαν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν.

— Σὰς ζητῶ συγχώρησιν, ὑπέλαβεν ὁ Ὄσκαρ, ἀν μεταχειρίζωμαι τοιοῦτον τετριμμένον τρόπον· ἀλλὰ δὲν γνωρίζω καλλητέραν, ἵνα ἐν ὀλίγαις λέξεσι περιγράψω τὴν κατάστασιν μας.

— Ἀλλὰ... ἀνέκραξεν ἡ Ἀγάθη, μὴ θέλουν νὰ ἐμολογήσῃ πρὶν τῆς πάλης, ὡς γυνή, τὴν ἤτταν.

Ὁ Ἰούλιος ἔκαμε μιάν χειρονομίαν, καὶ ὁ Ὄσκαρ, πρὶν οὗτος θυνῇ νὰ εἴπῃ τι περὶ σφόδρον, ὑπέλαβε:

— Σὺ δὲν θὰ θαλήσῃς νὰ μοι τὸ ἀρνηθῇς· εἴσαι ἀνὴρ, καὶ πρὸς τοῦτοις ἔχω ἀποδείξεις.

Ἡ Ἀγάθη ἔνευσε τὴν κεφαλὴν, καὶ ὠχρίασεν ὁμοίως, ἀγνοοῦσα τί μέλλει νὰ συμβῇ.

— Ὄσκαρ, ἀνέκραξεν ὁ Ἰούλιος, εἶμαι ὑπὸ τὰς διαταγὰς σου.

— Καὶ ἐγὼ, φίλε μου, ἀπεκρίθη ὁ Ὄσκαρ καταπίνων ἑσέρον ποτήριον Καμπινίου οἴνου, ἀν ἤθελον νὰ σὲ φονεύσω, δὲν σὲ προσεκάλουν νὰ συνδεῖσιν ἡμεῖς! Ἄ πόσον μ' ἀδικεῖτε ἀμφότεροι! Νὰ χάσῃ τις ἐνταῦθα τὸν καλῆτερον φίλον σου, καὶ τὴν γυναῖκα τὴν ὁποίαν λατρεύει... Δὲν θέλετε ἐννοῆσαι πρῶτ', τὰ ὅσα ὑπέφερα! Ἦλθε στιγμή καθ' ἣν ἀπεφάσισα νὰ φονευθῶ... μ' ἤρχετο, Ἀγάθη, δταν σ' ἐδέλεπα τόσον ὠραίαν, νὰ σὲ πνίξω μὲ τὸ προσκεφάλαιον ὡς τὴν Δεσδεμόναν τοῦ Σακεσπέρου, καὶ σέ, Ἰούλιε, δταν μία παρὰ πρὸς σὺν ἐπιστολὴ μοι ἐδήλωσε τὰ πάντα, μ' ἤλθε νὰ τρέξω καὶ νὰ σοῦ ἀνοίξω μὲ τὸ ξίφος τὸ ἀπιστον σιῆθος! ἀλλ' ἀγνοῶ ὅποια δύναμις μὲ ἐμπέδισε! Δοξάζω τώρα τὸν Θεὸν ὅτι ἐκρατήθην ὦ! πόσον συνεζῶμεν εὐτυχεῖς. Τώρα μοῦ ἀφαιρέσατε τὰς ἀναιροπολήσεις τῆς νεότητός μου καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς ὠρίμου ἡλικίας μου! Ἀ· φίλοι μου, τί σὰς ἔκαμα; ἤδη μὲν μόνος.

Ὁ Ἰούλιος ὦν ἐκ φύσεως εἰλικρινής, κατενόηθη εἰς τοὺς λόγους τοῦτους καὶ ῥιφθεὶς εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ φίλου του.

— Συγχώρησόν με, ἀνέκραξεν.

— Ἀς σὲ συγχώρησω! ὑπέλαβεν ἐκεῖνος· ἀλλὰ μᾶλλον ἔνοχος δὲν ἦμην ἐγὼ θύτης σὲ ὠδήγησα εἰς τὴν Ἀγάθην; Ἦτο δυνατόν νὰ τὴν ἴδῃς καὶ νὰ μὴ τὴν ἀγαπήσῃς;

Εἰς τὴν ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἀπελπισίας του προσελθούσαν κατὰ τὸ φαινόμενον κολακείαν ταύτην, ἡ Ἀγάθη ἔφερεν ἐν ῥινόμακτρον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της καὶ ἔθηκε τὸ μέτωπόν της εἰς τὸν ὦμον τοῦ Ὄσκαρ.

— Ἐπὶ δύο ἔτη ἐξήσαμεν ἡσύχως, ἐξηκολούθησεν ὁ Ὄσκαρ· αὕτη θέλει εἶσθαι εὐτυχής μετὰ σοῦ, Ἰούλιε, ὡς ἦμην μετ' αὐτῆς. Μοι τὸ ὑπέσχεσαι;

Εἰς τὴν δέησιν ταύτην ὁ Ἰούλιος ἐσφίγγε σιωπηλῶς τὴν χεῖρα τοῦ Ὄσκαρ.

Ἡ Ἀγάθη αὐτὴ νευρική, ὡς εἶλε αἱ γυναῖκες, ἠελόνη τὰ ὄμματά της κάθυγρα ἀπὸ δάκρυα.

— Ἀλλὰ σὺ; εἶπεν.

— ὦ! ἐγὼ, θέλω περιηγηθῆναι, θέλω ὑπάγει εἰς

τὸν ἀγρόν... Τί γνωρίζω καὶ ἐγὼ; θὰ λησμονήσω...

— Καὶ θὰ ἡμπορέσῃς; ἀνέκραξεν ἀφελῶς ὁ Ἰούλιος.

Ὁ Ὄσκαρ δὲν ἀπεκρίθη παντελῶς· λαβὼν δὲ μετὰ τῶν δύο χειρῶν του τὴν κεφαλὴν τῆς Ἀγάθης, τὴν ἐνηγκαλίσθη τοσοῦτον περιπαθῶς, ὥστε ἡ Ἀγάθη ἀπελπίσθη περὶ τῆς θεραπείας της.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ Ὄσκαρ ἀνεχώρει διὰ τινὰ ἀγρόν, ὃν εἶχεν ὁ Κ. Βιστερμάννος εἰς τὸ Βεββύ. Ἡ αἰτησις ἐγένετο δεκτὴ καὶ ὁ γάμος ἐμελλε νὰ τελεσθῇ μετὰ ἐξ ἑβδομάδας εἰς τὴν ἐξοχὴν.

Ὅταν ὁ Ὄσκαρ ἐπέστρεψεν εἰς Παρίσιους, ὁ Ἰούλιος ἡγάπα ἐμμανῶς τὴν Ἀγάθην· ἀπεσύρθησαν εἰς τὸ μικρὸν ξενοδοχεῖον κατὰ τὴν ὁδὸν Ἰπποστάσια τῶν Ἀρτησιανῶν, ἵνα κρύψωσιν ἀπὸ βεβήλους θεαλαμούς τὸν ἑρωτὰ των. Ἀλλὰ τὰ 100000 φράγκ., ἅτινα ἀπέθνησκον ἀπὸ ἀσθμα, ἀνέζων πάντοτε, καὶ ὁ Ὄσκαρ ἐδάνεισεν εἰς τὸν Ἰούλιον 7 ἕως 8 χιλιάδας λίτρας, διὰ νὰ πληρῶσῃ τὸν θαλαμοστόλον τοῦ ξενοδοχείου.

— Εὐθὺνὰ τὴν ἐγλύτωσες, εἶπεν ὁ Λέων, πρὸς ὃν ὁ Ὄσκαρ ἔκαμε λεπτομερῆ ἐκθεσιν τῶν διατρεχάντων. Ὅταν ὁ θεὸς μετὰ τῶν 100000 φρ. ἐκπνεύσῃ, ἡ Ἀγάθη θέλει νυμφευθῇ τὸν Ἰούλιον.

— Ἐμπρὸς εἰς τὴν ὁδὸν Ἀτραπὸν, καὶ ἀς ἀποδώσωμεν χάριτας εἰς τὸν βασιλεῖα Κανθαύλην, ἀνέκραξεν ὁ Ὄσκαρ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ Εἰς ΛΟΝΔΙΝΟΝ.

Συγγραφεὶ Φραγκίλτου Βεύ, μετὰφρασις
Ἀλεξάνδρου Ἰωαννίδου.

(Συνέχεια, ἴδε φυλ. 91.)

—ο—

— Ἐν Γαλλίᾳ ὅμως ἡ ἀνατροφή παντὸς νέου συμπληροῦται διττῷ τρόπῳ πάντῃ τοῦ ὑμετέρου διαφόρου· μόνον δὲ μέσον καὶ μόνον πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν ἐλαττήριον λογίζεται ἡ στοργή, αἱ συγγενικαὶ συμπάθειαι...

— Παρ' ἡμῖν ὅμως, ἐξηκολούθησεν ὁ φίλος μου θεολόγος, τὸ καταλληλότερον πρὸς εὐδαιμονίαν ἐθνικὴν μέσον νομίζεται ἡ ἐλλείψις τῶν συμπαθειῶν τούτων. Ἐκάστη οἰκογένεια μετρεῖ τὰ τέκνα αὐτῆς κατὰ δωδεκάδας, καὶ ἀναγκάζεται νὰ μεταβάλλῃ αἰθουσάν τινα εἰς διδασκαλεῖον πρὸς τὴν παιδικὴν αὐτῶν ἐκπαίδευσιν. Μία δὲ τῶν συνεπειῶν τῆς γονιμότητος τῶν μητέρων ἡμῶν εἶναι ἡ γέννησις πολυπληθῶν θηλῶν, ὧν ὁ ἀριθμὸς, ὡς πρὸς τὸν τοῦ Λονδίνου πληθυσμὸν μόνον, ὑπερτερεῖ τὸν τῶν ἀρρένων κατὰ διακοσίας χιλιάδας. Ἐκ τούτου ἐπιτεταί ὅτι τὸ ἀκαταλόγιστον τοῦτο τῶν νεανίδων πλῆθος καταγίνεται ἀδικαίεπτος ἐπὶ τῇ θήρᾳ συζύγων, ὅπερ ἀναγκάζει τοὺς νέους, καὶ ἐν τῶν κυριωτέρων αὐτῶν καθηκόντων γίνεται, νὰ ὑ-

περασπίζονται παντοίαις δυνάμεσι τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν. Προσθέσατε δὲ εἰς τὴν ὑλικὴν, οὕτως εἶπεῖν, αἰτίαν ταύτην καὶ τὸ ἐκ τῶν θρησκευτικῶν ἀρχῶν ἀποτέλεσμα, τὸ παραχθὲν ἐκ τῶν ἐρίδων καὶ φιλονεικιῶν Ἑβρίκου τοῦ Η' μετὰ τῆς πρώτης γυναικὸς αὐτοῦ. Θηλάσασα τὸ αἶμα δύο ἀναστῶν, αἱ ἀπώλυντο ὑπὸ τῆς συκοφαντίας, καταδιωχθεῖσα πρῶτον μὲν ὑπὸ τῆς Μαρίας Τουδάς, καὶ βραδύτερον, διὰ τῆς ἐπιρροῆς τῶν γυναικῶν, ὑπὸ τῶν τελευταίων Στυαρτιδῶν, ἀναστομωθείσα τρόπον τινὰ καὶ σκληρυνθεῖσα ὑπὸ τῶν τῆς Βίβλου παραδόσεων, ἡ Ἀγγλικανικὴ θρησκεία εἶναι σκληρὰ καὶ αὐστηροτάτη πρὸς τὸ γυναικεῖον φύλον, τὸ ὁποῖον δεσμεύει καὶ κατὰ τῶν θελημάτων καὶ βραχουργιῶν τοῦ ὁποῖου προφυλάσσει καὶ καθιστᾷ προσεκτικὸν τὸν ἄνθρωπον, μετ' ἐπιμονῆς τινὸς ἀκαταλόγιστου.

Αἱ ἀγίαί γραφαὶ βρῦθουσι τρομερῶν παραδειγμάτων κινουμένων τὸ πρὸς τὰς γυναικας μῖτος, εἶεν τὸ τῆς Εὐας, τῆς Βησθαίας, τῆς Δαλιδάς. Καθ' ἡμᾶς ἡ γυνὴ εἶναι ἐχθρὸς ἀπὸνδος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, κατακρατοῦσα ἀσθενῆ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν διακυβεύουσα καὶ δεσμεύουσα. Πόσον ἐπιτυχῶς καὶ ἀρμολῶδες ἀνακράζει τις τῶν ὑμετέρων ποιητῶν. «*Amour, tu perdis Troie!*» «Ὅτε μετέφρασα τὸν μῦθον τοῦ Λαφονταίνου, εἰς δὲ ὁ στίχος οὗτος ἀπαντᾷται, ἤμην δωδεκαετής, καὶ ὁ στίχος οὗτος ἀνεχάτισσε τὸν διδάσκαλόν μου, ὑψώσαντα τοὺς ὀφθαλμούς, στενάζοντα ἐκ βαθέων τῆς καρδίας αὐτοῦ καὶ εἰπόντα μετὰ πεπιοιήσεως. — Ἀλλοίμονον! εἶναι ἀληθές!...

— Ὁ τὸν δύστηνον ἄνθρωπον! ἀλλ' ἡ περίστασις αὕτη εἶναι συγκινητικωτάτη, σὰς βεβαιῶ. Ἐξακολουθήσατε, φίλε μου, διότι ἡ διήγησίς σας μοι ἐκίνησε τὰ μέγιστα τὴν περιέργειαν.

Μοὶ ἐφάνετο δὲ ὅτι ὑπὸ τὸ γενικὸν καὶ ἀόριστον ἐκείνο σχῆμα, ὃ Κ. Lyonnell ἐσχεδιάζε τὸ ἥθικόν μέρος τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ ἱστορίας. Καὶ περὶ τούτου δὲν ἔπρεπε νὰ ἀμφιβᾶλλω ποσῶς· διότι ὁ Ἀγγλος δὲν ἀγαπᾷ ποτε νὰ ὁμιλῇ ἀμέτῳ περὶ ἑαυτοῦ.

— Καὶ πῶς νὰ μὴ φρίττῃ τις, (ἐξηκολούθησεν ὁ φίλος μου) βλέπων ἑαυτὸν περικυκλούμενον ὑπὸ σωροῦ τρομεροῦ, ὑπὸ φάλαγγος θυγατέρων εἰς ἡλικίαν γάμου, ὡς ἡμεῖς, ἀνεθραμμένους με ἀρχὰς ἀνεξαρτησίας, ὡς ἡμεῖς, μεμονομένους ἐκ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν, καὶ θεωρούσας τὴν ἀγαμίαν, τὴν μεγίστην ἐπὶ τοῦ κόσμου τούτου συμφωνίαν. Οὐδαὶ δὲ διακριτικαὶ καὶ ὀλίγον μυστηριώδεις δὲν ἐξομολογοῦνται ποτε ἐκουσίως εἰς τὰς μητέρας αὐτῶν τὰς ἐπιθυμίας τῶν. Ἀντικείμενα δὲ γινόμεναι τῆς τῶν ἀνδρῶν ἀπιστίας, καὶ προικισμένοι διὰ τοῦ ἐνστίκτου ἐκείνου τῆς ἀντιδράσεως καὶ τῆς πᾶλης τοῦ ἐμφύτου εἰς τὸ φύλον αὐτῶν, ὀρεῖλουσι νὰ θριαμβεύωσιν αὐταὶ κατὰ τῶν προλήψεων ἡμῶν καὶ νὰ προσπαθῶσι νὰ ἀρέσκωσιν, ἵνα μὴ μείνωσιν ἄγαμοι.

Ἐκ τούτου ἐπεταί, ὅτι αἱ μητέρες καὶ αἱ προσβύτεραι ἡμῶν ἀδελφαί, μεγίστην αἰσθανόμεναι πρὸς ἡμᾶς συμπάθειαν, μᾶς ἐνισχύουσι κατὰ τῶν δελεασμάτων τῶν νεανίδων καὶ σκληρύνουσαι τρόπον τινα τὴν

καρδίαν χρησιμεύουσιν ἡμῖν ὡς μέντορες, ἐνῷ ἐξ ἄλλου μέρους αἱ νεάνιδες ἐνασχολοῦνται καὶ ἐξασκοῦσι τὴν τέχνην μετὰ πλείονος σοβαρότητος καὶ κοσμιότητος, τοῦ νὰ ἐμπνεύσωσι δηλ. εἰς εὐαίσθητόν τινα καρδίαν αἰσθημὰ τι σοβαρὸν, ὅπερ τὰ μέγιστα ἀποφύγουσιν οἱ νέοι παρ' ἡμῖν. Βλέπετε, τὸ αὐστηρὸν καὶ ἥθικόν τῆς διαγωγῆς ταύτης!

Τὸ ἀπρόοπτον τοῦτο συμπέρασμα παρ' ὀλίγον νὰ μοι προσεξηγήσῃ ἀσβεστον γέλωτα.

— Καὶ πῶς! ἐπανέλαβεν ὁ θεολόγος, δὲν δικαιότελοιπον τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἐθίμων ἡμῶν! Ὑμεῖς οἱ ὑπανδρεύοντες τὰς θυγατέρας ὑμῶν χωρὶς τῆς συγκαταθέσεώς της, χωρὶς νὰ συγχωρήσητε εἰς αὐτὰς νὰ γνωρίσωσι, νὰ ἐκτιμῇσωσι τὸν ἄνδρα, ἀφ' οὗ ἅπαν αὐτῶν ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον· ὑμεῖς, ἐν ἐνὶ λόγῳ, οἵτινες περιβάλλετε τὴν ἑνώσιν ταύτην δι' ὀλίγων μόνον ἐγγυήσεων, καὶ οἵτινες ἀποδίδετε εἰς τὴν γυναῖκα τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ὁποίαν αὐτὴ ἀπεκδύθη πρὸ τοῦ βωμοῦ. Συγχωρήσατέ μοι νὰ σᾶς εἶπω ὅτι τὰ ἐθιμὰ σας ὄζουσι βραβρότητα.

— Σᾶς λέγω εἰλικρινῶς, τῇ ἀπεκρίθην, ὅτι μοι φαίνεσθε ὡς φυλὴ ἀγρίων.

— Σκέφθητε ἐν τούτοις! Παρ' ἡμῖν ὁ ὑμναιὸς καθίσταται ἀληθῶς εὐαγγελικὸς καὶ παραγόμενος οὐχὶ ἐκ συμφέροντος, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀμοιβαίας τῶν ἐνομένων κλίσεως. Ἐπειτα, αἱ τοιαῦται ἐνώσεις μεταξὺ συζύγων, οἵτινες ἡδυνήθησαν νὰ σπουδάζωσιν ἀλλήλους καὶ νὰ γνωρίσωσι τὰς ἀμοιβαίας αὐτῶν ὀρέξεις καὶ χαρὰς, αἱ τοιαῦται, λέγω, ἐνώσεις εὐδαιμονοῦσιν ἐπὶ τέλους, ὡς ἀμέτοχοι ἰδιοτροπιῶν, ἀποτυχίας, καὶ δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅτι δυσκόλως ἀπαντᾷ τις παρ' ἡμῖν ἀνδρόγυνα μὴ συμφωνοῦντα. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι δὲν ἔχει οὕτω καὶ εἰς τὴν ἡπειρόν σας.

— Βεβαίως ὅχι, ἐὰν πιστεύητε τὰς ὑπερβολὰς τῶν μυθιστοριογράφων, ἀλλὰ πιστεῦσόν με, φίλε μου, ὅτι ἡ ἀρετὴ εἶναι ἐπίσης κοινὴ ἐν Γαλλίᾳ, ὡς καὶ ἐν τῇ νήσῳ ὑμῶν.

— Τὸ παραδέχομαι· ἐν τούτοις παρατηρήσατε ὅτι οὐδὲν ἄτοπον συμβαίνει ποτὲ ἐνταῦθα ὡς ἐκ τῆς ἐλευθερίας τῶν νεανίδων.

— Χάρis εἰς τὴν φροντίδα, τὴν ὁποίαν οἱ γονεῖς λαμβάνουσιν, ὡς ἔλεγεν ἡ Κ. δε-Σεβινις, νὰ περικαίωσι καὶ νὰ ἀποφυκραίνωσι τὴν καρδίαν σας μέχρι τῶν εἰκσιν ἐτῶν.

— Οὐδεὶς φθόνος. Εἴμεθα σύζυγοι ἀξιόλογοι. Περιπλέον, αἱ γυναῖκες ὑπανδρεύμεναι ἀπεκδύονται παρ' ἡμῖν τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ὁποίαν αἱ ἡμέτεραι λαμβάνουσιν. Αἱ γυναῖκες τῆς Γαλλίας ἔχουσιν ἀνάγκην διασκέδασιν, ἐνῷ οἱ ἡμέτεροι χορεσθεῖσαι αὐτῶν ἀποσύρνται καὶ διάγουσιν οἰκουροῦσαι τὸ πλεῖστον. Ποίαι εἶναι εὐτυχέστεραι;

— Ἀλλὰ μὴ ἐμβαίνωμεν εἰς τὰξιν ἰδεῶν τοσούτον βαθέων. Ἐξηγήσατέ μοι μόνον, σὰς παρακαλῶ, διατί μοι ἐνεπιστεύθησαν, τὴν πρωίαν, εἰς τὸν κήπον τοῦ Βάσιγκτων, νεάνιδα τινα χαριστάτην, καὶ...

— Τί; πῶς; Καὶ διὰ τὸν μικρὸν πρᾶγμα μὲ περιπλέκετε πρὸ μιᾶς ὥρας, εἰς τὰς ὁμιλίαις ταύ-

τας. Δὲν παρατηρήσατε λοιπὸν ὅτι ἡ μίσις Β. . . ὀφείλει νὰ ἐνισχύσῃ τὴν κρίσιν αὐτῆς διὰ τῆς πείρας, καὶ ὅτι διὰ τῆς συναναστροφῆς πολλῶν ἀνθρώπων ἀποκτῶ τὴν δύναμιν τοῦ νὰ κατασιγαῶ τὰς πλάνας τῆς φαντασίας καὶ τὰ θέλητρά τῶν ἰδιοτροπιῶν! Εὐτυχὴς ὁ ἄνθρωπος, ὃν θέλει προτιμᾷ ὡς σύζυγόν τῆς! Πλούσιος ἢ πτωχὸς θέλει ἀποκτήσῃ τὴν χεῖρα καὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς, ἀλλ' ἐστὶ βεβαίον, ὅτι δὲν θέλει τὴν ἐκθραμβῶσαι ποτέ.

Ἦρχισα ἤδη νὰ ἐννοῶ διατί οἱ Ἀγγλοὶ εἶναι δειλοί, ὀλίγον μυστηριώδεις, περιστεκεμμένοι καὶ σπανίως ἐλευθέριοι; διατί πορεύονται τεταπεινωμένοι ἔχοντες τοὺς ὀρθαλομύς, ἀδιάφοροι πρὸς τὰ τῶν γυναικῶν θέλητρά, καὶ ψυχροὶ πρὸς πᾶν αὐτῶν ὠραῖσμα φυσικὸν ἢ ἐπικτητῶν. Εἴθε, κύριοί μου, αἱ κυρίαί τῃ; Ἀγγλίας, θαυμάσιως ἀποκαθιστῶντες αὐτάς.

— Ἐθεθέντες νὰ θριαμβώωμεν κατὰ τῶν κλίσεων ἡμῶν, αἱ ὑπὸ σοβαρὴν ἐλαμβανόμεναι ἐποψίν, δὲν ἐναδρυνόμεθα ποσὴς ἐπὶ τούτῳ. Διὰ τοῦτο δὲ τὴν νεανίδων συναναστροφῇ, ἀπιστοῦντες ἄϊποτε πρὸς αὐτάς, καὶ ἄϊποτε ἔτοιμοι εἰς τὸ καταθλιβεῖν τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν γενόμενα αἰσθήματα.

— Ἀλλ' ἡ φύσις . . .

— Ἀνάγκη νὰ τὴν νικῶμεν; μάλιστα δὲ διὰ τῆς θρησκείας, ἄϊποτε τοῦτο συνιστώσῃς ἡμῖν! Διότι τίς λέγεται γενναῖος, εἰμὶ ὁ δυνάμενος νὰ συνέχῃ καὶ κρατῇ τὰς ὁρμὰς καὶ τὰς ἐμέρους τῆς καρδίας του. Ἡ ἐξωτερικὴ ἡμῶν γαλήνη ὁμοιάζει τὴν ἡσυχίαν τῶν ἀναλαμβανόντων ἀσθενῶν, ἡ δὲ ψυχρότης τὴν ψυχρότητα τῶν πυρποληθέντων ἐρεϊπίων. Δύναμαι νὰ σᾶς ἀναφέρω ἀνθρώπους πολλοὺς, οἵτινες περιῆλθον τὸν κόσμον ἅπαντα, κατατρυχώμενοι ὑπὸ πυρὸς τινος καὶ ἐνεργείας μυστηριώδους, ἥτις ἀνέδειξεν αὐτοὺς μεγάλους, καὶ ἄλλους οἵτινες, ἀποβαλόντες διὰ παντός τὴν ἡσυχίαν αὐτῶν, καὶ παραιτούμενοι πάσης γῆνιου ἀπολαύσεως, βλέπουσι τὸ μέλλον αὐτῶν κεκλεισμένον καὶ σκοτεινόν, καὶ ἐπὶ τέλους λησμονοῦνται, μόνον τινὰ, μελαγχολικόν καὶ γαλήνιον διάγοντες βίον.

— Μόνον, ἐπρόσθεσεν ὁ φίλος μου μετὰ τινὰ σκέψιν, καθιστώμεθα ψυχροὶ εἴτε ἐκ μνησικαχίας εἴτε ἐκ τῶν ἀναμνήσεων ἡμῶν παρακινούμενοι. Μάθετε δὲ, κύριέ μου, ὅτι εἰς οὐδὲν τοῦ κόσμου μέρος αἱ γυναῖκες ὑπεριτεροῦσι τὰς Ἀγγλίδας ὡς πρὸς τὰς ἐρωιστροφίας, ἐξαίρουμένης τῆς συζυγικῆς αὐτῶν ἐλικορνείας καὶ τῆς λογιστικότητος, ἥτις ἐπέρχεται ἁμέσως μετὰ τὸν γάμον αὐτῶν. Ἀλλ' ἰδοὺ τὸ West minster Bridge! Ὑπαγε, κοιμήθητι ἐν γαλήνῃ. Καλὴν νύκτα! Οἱ παγετώδεις μου λόγοι καὶ τρόποι, ὦ Παρισινέ! διαλύονται ἐνώπιον τοῦ ἡραιστείου πυρὸς τῶν ματαίων σου λόγων...

ὑποθέτω ὅτι αἱ πομπῶδεις αὗται λῆξεις ἦσαν ἀπορρηγνύουσας τις. Ἀντὶ δὲ νὰ πορευθῶ πρὸς τὸ κατάλυμά μου ἤρχισα νὰ περιπλανῶμαι εἰς τὰς ὁδοὺς ἵνα σκοπεῶ ἐπὶ τῶν ὄσων ἤκουσα. Ἀνηρχόμεν λοιπὸν πρὸς τὴν ὁδὸν Lisle ἀνεκταίσθητος, καὶ ὑπὸ ἐνστίκτου τῆς συνηθείας ὁδηγούμενος ἴσως, διελθὼν διὰ

τοῦ Coventry, κατέλθον αὖθις διὰ τοῦ Hay-Market. Πρὸς τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ Jermin παρ' ὀλίγον νὰ πέτω ἐπὶ τινος ἀφηρημένου ἀνθρώπου, βραδέως περιπατοῦντος, καὶ τοῦ ὀρθαλομύς ἀδιαλείπτως ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων ἔχοντος. Ὑψωσα τὴν κεφαλὴν καὶ ἀνέγνωρσα τὸν θεολόγον μου Lyonnel Barks, κατηφῇ ἔχοντα τὴν φυσιογνωμίαν καὶ ἥθος βεβαρυμένον. Ἐπίστευα ὅτι θὰ εὕρίσκετο εἰς τὴν κλίνην τοῦ πρὸ πολλοῦ· διὸ καὶ ἐξεπλάγην τὰ μέγιστα ἐκ τῆς συναντήσεως ταύτης· οὗτος δὲ χωρὶς νὰ φανῇ ποσὴς ἐκπλητόμενος. — Ἀγαπᾷτε νὰ φάγωμεν κἀνένα ἀστακόν, μοὶ λέγει μετὰ φλέγματος τῷ ὅτι βρετανικοῦ.

Τὰ oyster-rooms ἦσαν πεφωτισμένα καὶ πλήρη θαμῶνων. Ὁ Lyonnel ἐκλέξας ἓνα ἀστακὸν ἐζήτησεν ἵνα πῇ ῥαχὴν. Διαρκοῦντος τοῦ δειπνοῦ, ἡ συνδιαλέξεις ἡμῶν ὑπῆρξεν ὀλίγον ἀηδὴς, διότι δὲν ἐπαυλήθη τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐσπέρας, καὶ ἡ βάναιστος τῶν περὶ ἡμᾶς δειπνούντων εὐθυμία δὲν ἠδυνήθη φαίνεται νὰ διατρεχέσῃ τὴν λύπην τοῦ νεανισμοῦ φίλου μου. Ἐξερχόμενοι δὲ τοῦ καρνείου ἐκείνου ἀπηντήσαμεν κυρίαν τινὰ μετὰ ταχύτητος καὶ ἀταξίας ἐνδεδυμένην, ἥτις μᾶς ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ ἀποτελειώσῃ τὰ λείψανα τοῦ ἀστακοῦ, ὃν κατελείπομεν ἡμιβεβρωμένον, καὶ νὰ πῇ ποτήριόν τι ῥαχὴς! Ὁ Lyonnel στραφεὶς προσέφερεν αὐτῇ ποτήριον ῥαχὴς καὶ ἐξήλθομεν.

Μέλλοντες δὲ νὰ χωρισθῶμεν κατὰ τινὰ ὁδόν, μοὶ λέγει.

— Ὑγιαίνει, φίλτατε, νομίζω ὅτι δὲν θέλω πλέον σᾶς ἐπανεῖδει εἰς Λονδίνον.

— Καὶ διατί;

— Διότι αὐρίον ἀναχωρῶ διὰ τὴν Καλκούτταν.

— Καὶ διατί δὲν μοὶ ἀναφέρετε τίποτε περὶ τοῦ ταξειδιοῦ σας τοῦτου οὔτε χθὲς, οὔτε σήμερον.

— Συγχαρῆταί μοι· ἀλλὰ κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην ἀνεμνήσθην πράγματός τινος. . .

— Ἀλλὰ τί ἐνθυμήθητε λοιπὸν, διὰ τὸν Θεόν, τὸ πρᾶγμα λοιπὸν τοῦτο θὰ ἦναι πολὺ σπουδαῖον; . . .

— Ἐλητιμόνησα, ἰδέτε τι ἀνοησία! νὰ μετρήσω τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τάγγου. . .

Καταλαμβάνει ἐκστὸς ὅτι οἱ οὕτω ἰδιορρυθμοὶ ἄνθρωποι εἰσὶν ἐχέμουθοι καὶ σταθεροί. Ἀποχαιρήσας λοιπὸν, παρήτησα αὐτὸν πλήρως θλιψέως. Οὗτος δὲ παρατηρήσας τὴν ταρχήν μου ἐμειδίασε, μοὶ ἐσφιγξέ τὴν χεῖρα καὶ ἀπεμακρύνθη πλήρως θαρρῶς καὶ ἀξιοπρεπέως.

Τὴν ἐπιούσαν ὁ ἥλιος ἐκαλύπτετο ὑπὸ νεφῶν, ἡ ἀτμοσφῆρς ἦν κατηφὴς ποικιλομένη ἐνθεν ἡκεῖθεν ὑπὸ γνοιδῶν τινῶν καὶ ποικιλοχρῶν νεφελῶν ἐπὶ τοῦ βυθίου· κυανοῦ τοῦ οὐρανοῦ διαγρυσσόμενων ζωγραφικώτατα. Βαρυθεὶς τὴν τῆς πόλεως τύρην, ἀπεγοητευμένος σχεδὸν ἐκ τῶν πολλῶν τῆς προτεράϊας ἐντυπώσεων, ἠσθανόμην τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἀναπνεύσω ἀέρα καθαρώτερον. Ἡ ὑπὸ τὰς σκιάς τῶν ἄλσεων διορωμένη ἐξοχὴ μοὶ ἐνέπνεε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τρέξω πρὸς τοὺς ἀγρούς καὶ νὰ ἀναπαύσω ὀλίγον τὴν κεκοπιακυῖαν ὄρασίν μου ἐπὶ τῆς

ποσσίνου καὶ ἡρέμου χλόης. Φθάς εἰς τὸ ξενοδοχεῖον εὔρον τοὺς συμπατριώτας μου, οἵτινες ἐκπληροῦντες εὐτυνειδῶς καὶ μεθοδικῶς τὸ πρόγραμμα τῶν ἐπισκέψεων αὐτῶν, ἔμελον νὰ διέλθωσι τὴν ἡμέραν ἐκείνην περιηγούμενοι εἰς Hampton-Court. Περί τὰς ἐννέα λοιπὸν καὶ ἡμίσειαν ἀναβάντες ἐπὶ παντοφορέων παρὰ τὴν ὁδὸν Πικαδύλλου, ἥν' διετρέξαμεν καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν, εἶδομεν ἐκ τοῦ εὐχαρίστως ἐκτὸς τῆς περιφερείας τοῦ Λονδίνου.

Ἐν τούτοις χωρία πολυπληθῆ φαίνονται ὡς συνεχόμενα μετὰ τῆς πόλεως, ἥτις τάχουν ἡ βράδιον θέλει τὰ κατακλείει ἐντὸς τῆς ἀδδηφάγου περιφερείας αὐτῆς. Κάποτε διορᾷ τις τὸν Τάμεσιν, στενοχωρούμενον καὶ σμικρυνόμενον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὑπὸ τῶν ὀχθῶν αὐτοῦ, καὶ μετὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν εἰσέρχεται εἰς τὴν μεγάλην καὶ σκολιὰν τῆς Ῥιχμόνδης ὁδόν. Ἡ παρὰ τὴν περιφέρειαν ταύτην διαμονὴ τῶν ἀρχαίων τῆς Ἀγγλίας βσιλείων ἐγένετο παραίτιος τοῦ νὰ κτισθῇ χωρίον τι, ὅπερ ὡς ἐκ τῆς πρὸς τὸ ἄλλος προσπελάσεως αὐτοῦ ἡῤῥησε βαθμῆδον εἰς πόλιν. Καθ' ὅσον ἀνηρχόμεθα τὸν λόφον δι' ὁδοῦ εὐρείας καὶ ἀναπεπταμένης, ὁ ὀρίζων ἐπεκτείνεται μετὰ ταχύτητος καταπληκτικῆς, καὶ φθάσαντες πρὸ τοῦ the Star and Garter, μεγαλοπρεποῦς ξενοδοχείου παρὰ τὸν φραγμὸν τοῦ ἄλλους, ἐνθα διέμεινέ ποτε ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος Φίλιππος, παρετηρήσαμεν θεῶν τινα λαμπροτάτην καὶ θαυμάσιαμεν ἅπασαν αὐτῆς τὴν μεγαλοπρέπειαν ἀπὸ τῶν χειλέων τοῦ ὀροπέδιου, τοῦ ὑπὸ ἀρχαίων καὶ ὑψηκαρῶν κεκαλυμμένου δένδρων. Ἡ διάστημα αὕτη θέα ἀναμνησθεὶς τὴν θέσιν τοῦ Saint Cloud. Ἀποτελεῖται δὲ ὑπὸ μεγαλοπρεποῦς τινος εὐρέος ὀρίζοντος, ὑπὸ λοφίσκων ταπεινῶν καὶ χλοοσκεπῶν περικυκλωμένου. Ἐν τῇ ὑπ' αὐτῶν σχηματιζομένῃ κοιλάδι, ὁ Τάμεσις, ἔρπων ὑπὸ τὰ χόρτα καὶ ἀντανακλῶν τὸν οὐράνιον θόλον, ἀφανίζεται ἔνθεν καίκεθαι ὑπὸ πυκνῆς τινος φιλυρῶν πετελών καὶ δρυῶν ὁμάδος. Πανταχοῦ δὲ λειμῶνες ἀναφαίνονται εὐροὶ ὑπὸ πολυπληθῶν ποιμνίων κατεχόμενοι· πρὸς τὰ δεξιὰ ἡ Ῥιχμόνδην ἀναπτύσσεται ἀμφιθεατροειδῶς, ἀνερχομένη μετὰ τοῦ ποταμοῦ, τοῦ ἱστορῶν τινων οἰκοδομῶν καὶ λέμβων φιλοκαλῶς ἐξεργασμένων ἐμφυχουμένου. Ἡ μικρὰ αὕτη Ἐδέμ ἀποπνέει μὲν γαλήνην ἀγροτικὴν, οὐχ ἦτιον ὅμως δὲν ἔμεινεν ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τῆς ζωῆς καὶ τῆς τύρβης τῆς πόλεως.

Ἐξηπλώθημεν ἐπὶ τῶν χόρτων ἐπὶ τινα χρόνον, ἔπειτα ἀνέβημεν αὐθις ἐπὶ τῶν παντοφορέων, αἵτινα διευθύνθησαν εἰς Hampton-Court. Καθ' ὁδὸν διήλθομεν διὰ τῆς οἰκίας τοῦ Πῶπ, καὶ πορρωτέρω ἐνώπιον εἶδους τινος ἐρημητηρίου, ἀρχαίας καὶ αὐστηρᾶς ἀρχιτεκτονικῆς, ὅπερ ὡς λέγουσιν ἐγένετο διαμονὴ τοῦ Βρίμβελλ.

Οὐδὲν μαγικώτερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον τῆς πρώτης τοῦ Hampton-Court θεᾶς, κατοπτευομένης ἀπὸ τῆς ἐσχαιτᾶς διόδου τινος ἀποτελουμένης ὑπὸ καστανεῶν, φιλυρῶν καὶ ἑλατῶν θαυμασίως· εἰς καλλονὴν καὶ μέγεθος ἀνεπτυγμένον. Ὑπὸ δὲ τὰς σκοτεινὰς καὶ λαθυρινῶδεις ἀλωὰς, τοσοῦτον τὸ φύλ-

λωμα συνέχεται καὶ καταπυκνοῦται, ὥστε δόρκωνες, ἔλαφοι καὶ αἶγες ἐλεύθεροι, συναθροίζονται περὶ τοὺς παγίους τῶν δένδρων κορμούς, καὶ ἔρχονται μέχρι τῶν χειλέων τῆς ὁδοῦ, ἵνα ἰδῶσι μὲ ἐκθαμβόν καὶ συμπληκτικὸν ὄμμα διερχομένας τὰς περιφερομένας ἀμαξίας.

Τὰ ζῶα ταῦτα δὲν εἶναι ἄγρια. Βλέποντα τὸν σιωπηλὸν τῶν ἀνθρώπων χαρακτήρα, ἀποκαθίστανται καὶ ταῦτα σιωπηλὰ καὶ οἰοεὶ μυστηριώδη. Οἱ ἄνθρωποι σπανίως ὁμιλοῦσιν ἢ κραυγάζουσι· τὴν δὲ σιωπὴν αὐτῶν μιμούμενοι οἱ κύνες τοῦ Λονδίνου οὐδέποτε ὕλακτοῦσι. Καὶ αὐτὰ δὲ τὰ πτηνὰ συναθροίζονται ἐπὶ τῶν δένδρων, ὁμάδας πολυαριθμούς καὶ σιωπηλὰς ἀποτελοῦντα, καὶ ἂν ποτε καὶ ἐν αὐτῶν ἀποτολήμῃ δειλὴν τινα νὰ ἐκφέρῃ φωνήν, ἱσταται ἐκπεπληγμένον ὑπὸ τοῦ ἤχου τῆς φωνῆς αὐτοῦ. Τὰ στρουθία βαδίζουσιν ἀμέριμνα καὶ ἄφωνα πολλάκις ἐντὸς τῆς πόλεως μεταξὺ τῶν ἀμαξῶν καὶ τῶν πεζοδρομίων. Καὶ ἡ ἀλήθεια αὕτη μὴ ἐκληθῇ ὡς ἀστεϊσμός· διότι ἅπαντες οἱ περὶ ἐμὲ τὴν αὐτὴν ἐποίησαν παρατήρησιν, καὶ εὗρισκοντες αὐτὴν τοσοῦτον ἀληθῆ ὅσον παραδόξον, ἐξήγησαν τὸ αἷτιον τούτου εἰς τὸ πένθιμον, τὸ σοβαρὸν καὶ ὑγρὸν τῆς φύσεως, εἰς τὸ ὀμιχλῶδες τοῦ κλίματος, ἐπηρεάζοντος καὶ ἀνθρώπους καὶ ζῶα.

Ἡ Ἀγγλία παράγει τρία τινα, ἀπαντώμενα μὲν πανταχοῦ, ἐξαιρέτως ὅμως ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, διακρινόμενα δὲ τῶν λειπῶν διὰ τῆς ἐξόχου καὶ θαυμασίας αὐτῶν καλονῆς. Ταῦτα εἰσὶν αἱ γυναῖκες, τὰ δένδρα, καὶ οἱ ἵπποι. Περιπλέον, πᾶσα χώρα ἀξιοθαύμαστον τι γένος ἵππων παράγουσα βρύθει καὶ γυναικῶν καλλιμόρφων. Ἡ Γεωργία εἶναι ἡ πατρίς τῶν λαμπροτέρων τῆς Ἀνατολῆς ἵππων· αἱ πεδιάδες τῆς Καμαργῆς, αἰδία τὴν περὶ αὐτὰς καλλονὴν τῶν γυναικῶν διαβόητοι, διατρέφουσιν ἵππους ἀγρίου αἵματος ἀρχαίου. Εἰς Μικελεμδούργον θαυμάζεται τὸ εὐγενέστερον γερμανικὸν αἶμα, καὶ ὅταν ἀμαξζονεῖς τις φάλαγξ διέρχεται καλπαζουσα εἰς τὰς διόδους τῶν ἄλσων τοῦ Λονδίνου, ὁ ἐκθαμβὸς τοῦ διαβάτου ὀφθαλμὸς δὲν ἡξυρεῖ τί νὰ θαυμάσῃ πρῶτον, καὶ τί δεύτερον, τὸν ἀναβάντην ἢ τὸν ἵππον αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ νεανὴς τις ἀναχαιτίσῃ τυχαῶς τὸν ἵππον αὐτῆς ὑπὸ τὸν πρᾶσινον καὶ συνηρεφῇ μεγαλοπρεποῦς καὶ ἀνοδοβίου τινὸς δένδρου θόλον, δύνασαι τότε νὰ ἰδῇς ἐν συνόλῳ τὰ τρία τῆς Ἀγγλικῆς γῆς θαυμαστά προϊόντα.

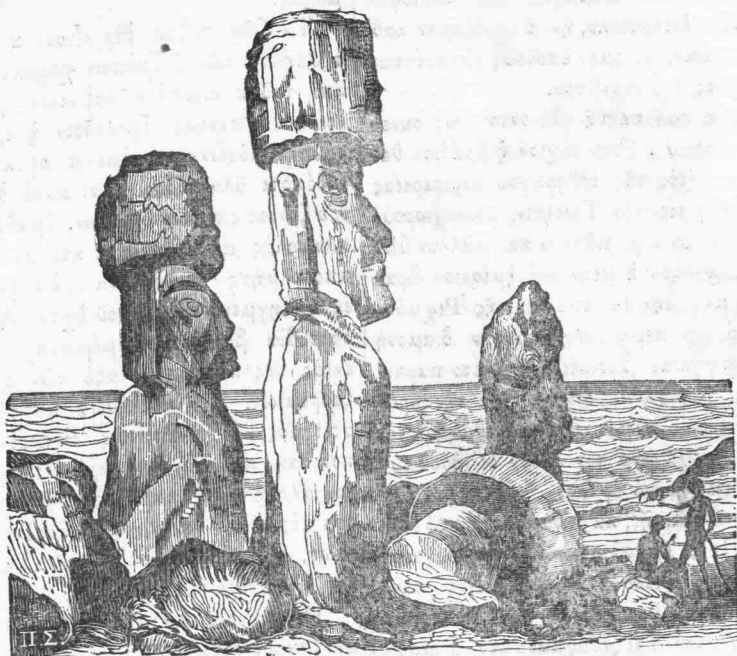
Αἱ κασιανεαί, αἱ φιλύραι, αἱ ουκομωρεαί, αἱ φηγοί καὶ μαλιστα αἱ πετελαί τῆς παρόδου τοῦ Hampton-Court, ἀναμνηστικαὶ τὰς ἀρχαίας ἐκείνας περὶ τῶν φανταστικῶν νυμφῶν διηγῆσαι, καὶ περιμένει τις νὰ ἀνακαλύψῃ περὶ αὐτῶν μεμαγευμένον τι φρούριον. Ἡ θέα τοῦλάχιστον τῆς ἐξόχης ταύτης εἶναι μαγευτικωτάτη· οὕτω βεβαίως ἐπεφάνησαν τὰ μεγαλοπρεπῆ τῆς Ἐδέμ ἄλση εἰς τὰ πρῶτα ἐκθαμβὰ τοῦ ἀνθρώπου ὁμματα, ἐγειρομένου ἐν τῇ μέσῳ ζῶν νῦν μὲν ἄγριον, τότε δὲ οἰκείων καὶ ἀγαθῶν, ὡς εὗρισκονται καὶ τὴν σήμερον τοιαῦτα εἰς τὸν εὐρὺν τοῦτον τῆς Βρετανικῆς νήσου κῆπον.

Κατὰ μῆκος τῆς περὶ ταύτης, ἥν' ὀρίζουσι ἑκα-

τέρωθεν διὰ τεσσάρων στίχων οἱ γίγαντες τῶν δα-
σῶν, ἀπαντᾷ τις κήπους θαυμαστούς, τοίχους ἀνωθεν
τῶν ὁποίων κατέρχονται ἐπὶ κλίνης ἐκ χλόης καταβλά-
χται ἀνθέων. Οὕτως εἰσέρχεται τις, ὥς εἰς τὰ βσι-

λεια τῶν ἀρχαίων νομῶν, εἰς τὸ φρούριον ἐκεῖνο
οὐκ εἰς τὴν ἱστορίαν ἀρχεται ὡς διήγησιν τις τῶν χρόνων
τοῦ Peau d' Ane.

(Ἔπεται συνέχεια.)

Η ΝΗΣΟΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ.

—ο—

Ἡ νῆσος τοῦ Πάσχα κεῖται εἰς τὸν Μέγαν Ὠκεανόν, καὶ ὀνομάζεται ὑπὸ μὲν τῶν Ὁλλανδῶν Paas-
sen, ὑπὸ δὲ τῶν Ἀμερικανῶν καὶ τῶν Ἀγγλῶν
Eastern Island, ὑπὸ δὲ τῶν Ἰθαγενῶν Waihou.
Σημαίνει δὲ ὅλα ταῦτα τὰ ὀνόματα νήσου τοῦ
Πάσχα, οὕτως ὀνομασθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ὁλλανδοῦ ναυ-
άρχου Roggeween, τοῦ ἀνακαλύψαντος αὐτὴν τὴν
6 Ἀπριλίου 1722, ἡμέραν τοῦ Πάσχα. Ὁ Κῶκ
διηλθεν εἰς αὐτὴν ἡμέρας ἑνὸς μηνὸς Μαρτίου τοῦ
1774· ὁ δὲ Λαπερούσιος διέμεινε ὀγδοήκοντα ὥρας
τῆς 6 Ἀπριλίου 1786. Τέλος ὁ Ρῶτος πλοίαρ-
χος Κοτζεβού, ἡγχυροβόλησεν ἔμπροσθεν τοῦ Wai-
hou τὴν 28 Μαρτίου 1816, ἀλλὰ δὲν ἤδυνήθη νὰ
ἐξέλθῃ καθότι οἱ Ἰθαγενεῖς, οἵτινες ἐφάνιντο ὅτι
εἶχον ἀπατηθῇ προηγουμένως καὶ κακομεταχειρισθῇ
ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων, ἀνίστασθαι εἰς τὴν ἀποδιδάσκειν
του. Ἀναφέρουσιν ἐν τούτοις ἕτερον ναυτικὸν Bee-
chey κηλούμενον, ὅστις ἐπισκέφθη τὰ βόρεια μέρη
τῆς νήσου κατὰ τὴν 1826.

Οἱ Ἰθαγενεῖς οὗτοι ἔχουσι τὸ χρῶμα τοῦ δέρματος
ὄχι βαθύτερον τοῦ τῶν Ἰσπανῶν, σῶμα ἐστιγμένον
ὡς τὸ τῶν Ἰνδῶν καὶ κατὰ μέγα μέρος ἐνδεδυμένον,
καὶ καλύβας πρὸς κατοικίαν τῶν ἀπλῆς διασκευῆς.
Ὑπάρχουσι δὲ καὶ τινες εἰς τὴν χώραν τῶν οἰκίαι
λιθόκτιστοι, θόλους ἔχουσαι, ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι οἱ
κάτοικοι ἔχουσι γνώσεις τινὰς ἀρχιτεκτονικῆς. Ἐκ
δὲ τῆς καλῶς καλλιεργημένης γῆς καὶ τῶν περιφρά-
ξιων καὶ διακεκριμένων ἀπ' ἀλλήλας πεδιάδων ἐπί-

σης ἐννοεῖ τις ὅτι καὶ οἱ ἄγριοι οὗτοι ἔχουσι γνώσεις
ἀρχιτὰ ἀνεπτυγμένας περὶ ἰδιοκτησίας. Τρέφονται
δὲ ἀπὸ γεώμηλα, διασκύρια (d' ignames), γλυκο-
κολόκυθα, βανανέας, καὶ ζαχαροκάλαμον.

Οὐδεμίαν θετικὴν ἰδέαν περὶ τῆς θρησκείας τῶν Ἰ-
θαγενῶν δύναται τις νὰ δώσῃ. Ὁ Roggeween πα-
ρειρήσεν ἐπὶ τῆς ὄχθης βράχους χονδροειδῶς ἐξειρ-
γασμένους εἰς ἀνθρώπινον σχῆμα, ὡς παριστᾶται
ὑπὸ τῆς παρακειμένης ἡμῶν εἰκονογραφίας, καὶ ἐθε-
ώρησεν αὐτοὺς ὡς εἰδῶλα. Ὁ Κῶκ περιέγραψε τοὺς
κολοσσαίους τούτους ἀνδριάντας, καὶ ἐγνωμάτευεν
ὅτι ἀνηγέρθησαν πρὸς μνήμην μεγάλων τινῶν ἀνθρώ-
πων τῆς χώρας. Τινὲς αὐτῶν ἔχουσιν εἰκοσι ποδῶν
ὕψος, καὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν ὑπέρκεινται ὑπερμεγέθη
καλύμματα (σκυφοὶ) κυλινδροειδῆ. Πλεῖστοι δὲ ἐξ αὐ-
τῶν ἔχουσιν ἰδιαίτερα ὀνόματα, ἥγουν Τόμο-Ἀί,
Τόμο-Ερι, Χονχοῦ, Μάρα-Χέιρα, Οὔμα-Ρίθα-
Βιναποῦ. Ἀρχετὴν ἀπέχθισαν αἰσθάνεται ὁ ταῦτα
θεώμενος, διότι οἱ μὲν ὀφθαλμοὶ αὐτῶν εἶναι κοῖλοι,
ἐλλειπτικῶς καὶ ἀκανονίστως τεθειμένοι· τὸ δὲ μέ-
τωπον ἐνίοτε ἐλλείπει· ὁ λαιμὸς εἶναι βραχύτατος,
οἱ βραχίονες μόλις διακρινόμενοι, τὰ ὄντα ὑπερμεγέ-
θη, καὶ ἡ κόμη εὐθεῖα καὶ μακρά.

Ὁ Κοτζεβού παρετήρησε τὸ 1816, ὅτι τὰ ἀγάλ-
ματα ταῦτα εἶχον ἐκ τῆς βάσεώς των ἀποσπασθῇ καὶ
ἀνατραπῇ. Μήπως τοῦτο ἦτον ἀποτέλεσμα καταιγί-
δος, ἢ ἀλληλομαχίας τινὸς τῶν Ἰθαγενῶν, ἢ πολέμου
μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Εὐρωπαίων; Εἶναι ἀδύνατον,
ὡς ὁ Beechey λέγει, νὰ λάβωμεν περὶ τούτου πλη-
ροφρίαν τινά.